

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA  
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využívání programu Erasmus

The Realization of the Erasmus Programme

Student: Daniel Kettner

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Anna Neumanová

Ostrava  
2011



## **Prohlášení**

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh vypracoval samostatně.“

Ve Valašském Meziříčí dne 8. května 2011

.....

Daniel Kettner

## **Poděkování**

Rád bych poděkoval RNDr. Anně Neumanové za poskytnuté rady a vedení mé bakalářské práce, za odbornou pomoc, cenné připomínky a veškerý čas, který mi při jejím zpracovávání věnovala.

# Obsah

<b>1</b>	<b>Úvod .....</b>	<b>7</b>
<b>2</b>	<b>Vzdělávací politika Evropské unie .....</b>	<b>9</b>
<b>2.1</b>	<b>Význam vzdělávací politiky Evropské unie.....</b>	<b>9</b>
<b>2.2</b>	<b>Význam Římských smluv .....</b>	<b>9</b>
<b>2.3</b>	<b>Význam Maastrichtské smlouvy.....</b>	<b>10</b>
<b>2.4</b>	<b>Instituce působící v oblasti vzdělávání a vzdělávací politiky .....</b>	<b>10</b>
2.4.1	Národní agentura pro evropské vzdělávací programy.....	11
<b>2.5</b>	<b>Boloňský proces.....</b>	<b>11</b>
<b>3</b>	<b>Programy EU na podporu celoživotního vzdělávání.....</b>	<b>13</b>
<b>3.1</b>	<b>Program Comenius .....</b>	<b>13</b>
3.1.1	Komu je program Comenius určen .....	14
3.1.2	Typy aktivit v rámci programu Comenius .....	14
<b>3.2</b>	<b>Program Grundvig .....</b>	<b>16</b>
<b>3.3</b>	<b>Leonardo da Vinci .....</b>	<b>17</b>
3.3.1	Projekty mobility.....	18
3.3.2	Multilaterální projekty .....	19
<b>3.4</b>	<b>Erasmus Mundus II.....</b>	<b>19</b>
<b>4</b>	<b>Program Erasmus jako program celoživotního vzdělávání .....</b>	<b>22</b>
<b>4.1</b>	<b>Cíle programu .....</b>	<b>22</b>
<b>4.2</b>	<b>Kdo se může účastnit programu.....</b>	<b>23</b>
<b>4.3</b>	<b>Aktivity programu Erasmus.....</b>	<b>23</b>
4.3.1	Mobility studentů .....	23
4.3.2	Mobility zaměstnanců .....	25
4.3.3	Intenzivní programy .....	25
4.3.4	Organizace mobilit.....	25

<b>5</b>	<b>Obchodní akademie a VOŠ Valašské Meziříčí .....</b>	<b>27</b>
<b>5.1</b>	<b>Studium.....</b>	<b>27</b>
5.1.1	Středoškolské studijní obory .....	28
5.1.2	Vyšší odborné studium.....	28
5.1.3	Vysokoškolské bakalářské studium .....	29
<b>5.2</b>	<b>Další aktivity školy .....</b>	<b>31</b>
<b>5.3</b>	<b>Mezinárodní spolupráce.....</b>	<b>31</b>
<b>5.4</b>	<b>Program LLP-Erasmus .....</b>	<b>32</b>
<b>5.5</b>	<b>Partnerské školy .....</b>	<b>32</b>
<b>6</b>	<b>Hodnocení programu LLP- Erasmus na OAVM a VOŠ.....</b>	<b>34</b>
<b>6.1</b>	<b>Velikost grantu na zahraniční aktivity .....</b>	<b>34</b>
<b>6.2</b>	<b>Množství pedagogů účastnících se mobilit.....</b>	<b>35</b>
<b>6.3</b>	<b>Přínos mobility pedagogům .....</b>	<b>40</b>
<b>6.4</b>	<b>Kvalita zázemí .....</b>	<b>40</b>
<b>6.4</b>	<b>Mobilita studentů .....</b>	<b>42</b>
<b>7</b>	<b>Závěr .....</b>	<b>45</b>
	<b>Seznam použité literatury.....</b>	<b>47</b>
	<b>Seznam použitých zkratk</b>	
	<b>Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce</b>	
	<b>Seznam tabulek</b>	
	<b>Seznam grafů</b>	
	<b>Seznam příloh</b>	
	<b>Přílohy</b>	



# 1 Úvod

Téma mé bakalářské práce zní „Využívání programu Erasmus“.

Cílem mé práce je analyzovat a vyhodnotit využívání programu Erasmus na Obchodní akademii a VOŠ ve Valašském Meziříčí. Tato práce je především zaměřena na mobilitu pedagogů. Budu se tedy snažit analyzovat přínos, který díky mobilitě pedagogové získali.

Pro toto téma jsem se rozhodl, protože jsem absolventem Obchodní akademie a VOŠ ve Valašském Meziříčí. Díky tomu, jsem získal osobní náhled na tuto školu a zajímalo mě, jak škola využívá možnosti mobilit v rámci programu Erasmus a co program této školy a jejím zaměstnancům přinesl.

V druhé kapitole mé práce se zaměřím na význam vzdělávací politiky Evropské unie. Stručně budu charakterizovat význam některých smluv a popíšu základní instituce, které působí v oblasti vzdělávání na půdě Evropské unie. Nastíním Národní agenturu pro evropské vzdělávací programy, která zastřešuje programy celoživotního vzdělávání v České republice.

Zaměřím se na programy EU na podporu celoživotního vzdělávání. Budou to programy Comenius, Grundvig, Leonardo da Vinci, které rozepíšu ve třetí kapitole mé práce. Zaměřím se na jejich cíle a aktivity, které tyto programy poskytují. A na závěr zmíním program Erasmus Mundus II jako program pro spolupráci mezi vysokoškolskými institucemi.

Ve čtvrté kapitole budu popisovat program Erasmus. Tento program je součástí samostatné kapitoly, protože patří mezi stěžejní programy na podporu vzdělávání v Evropské unii. A také proto, že na konci mé práce budu vyhodnocovat tento program na OAVM a VOŠ.

Dále se zaměřím na OAVM a VOŠ. Zaměřím se především na poskytované studijní obory. Nastíním středoškolské studijní obory, obory vyššího odborného vzdělávání a obory vysokoškolského vzdělávání, které jsou realizovány ve spolupráci s Ekonomickou fakultou VŠB-TUO. Popíšu další aktivity školy, kurzy, další možnosti vzdělávání. Dále zmíním zahraniční aktivity, kterých se škola účastní. Škola nevyužívá



pouze program Erasmus, ale snaží se poskytovat větší množství aktivit, programů a projektů. Na konci této páté kapitoly zmíním velikost grantu na zahraniční aktivity.

V poslední šesté části budu vytvářet grafy a tabulky z dotazníkového šetření, které bylo prováděno na OAVM a VOŠ. Především budu zpracovávat data z dotazníku, který vyplňovali pedagogové. Tato část bude zaměřena na mobilitu pedagogů. Budu se snažit využít dostupných informací, díky kterým provedu hodnocení programu Erasmus, jeho význam pro pedagogy a pro školu samotnou. Na konci této kapitoly zhodnotím i mobilitu studentů na VOŠ a využiji informací z mého druhého dotazníku, kde zjišťuji zájem studentů o studium v zahraničí. Zjistím jejich jazykovou vybavenost a překážky, které jim mohou bránit ve studiu na zahraniční instituci.

## **2     Vzdělávací politika Evropské unie**

### **2.1   Význam vzdělávací politiky Evropské unie**

Vzdělávací politika nepatří mezi společné politiky Evropské unie, pravomoci v této oblasti zůstávají nadále v rukou členských zemí. Význam této politiky je podpůrný a koordinační. Vzdělávací politika Evropské unie je souhrnem různých činností a také iniciativ, které nacházíme nejen v oblasti vzdělávání, ale také odborné přípravy.

Iniciativy zahrnují především programy na podporu vzdělávání a mobility studentů a učitelů. V klíčových zprávách máme nadefinovanou problematiku vzdělávání a jeho budoucího vývoje, stanovení pravidel strukturálních fondů. Vzdělávací politika Evropské unie je na bázi spolupráce mezi orgány Evropské unie a členskými zeměmi.

Jedním z hlavních bohatství Evropské unie jsou lidské zdroje, proto investice do vzdělávání a odborné přípravy jsou rozhodujícím faktorem udržitelného rozvoje, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v Evropské unii. [8]

Vzdělávací politika by měla zvyšovat kvalifikaci jednotlivých studentů a pracovníků k lepšímu uplatnění na trhu práce jak v členské zemi, tak v celé Evropské unii, případně i v jiných nečlenských státech. Evropská unie si nedává za cíl sjednocení vzdělávacího systému do jednoho konkrétního společného systému. Každá země přistupuje ke vzdělávací politice různými způsoby, jsou jiné přístupy k financování, k řízení institutů. Rozdíly nalezneme i v oblasti soukromého školství. Evropská unie má za svůj cíl pouze sladit přenositelnost titulů a kvalifikace mezi členskými zeměmi EU. [1]

### **2.2   Význam Římských smluv**

Římské smlouvy byly podepsány v Římě 25. března 1957. Na jejím základě vzniká Evropské společenství.<sup>1</sup> Římské smlouvy se zabývají v oblasti vzdělávání především odbornou přípravou pro větší mobilitu pracovních sil. Dále prosazují možnost výměny mladých lidí, především studentů k získání cizojazyčných dovedností

---

<sup>1</sup> Římské smlouvy je souhrnný název pro dvě smlouvy, smlouvu zakládající Evropské hospodářské společenství a smlouvu zakládající Evropské společenství pro atomovou energii.

a odborné kvalifikace. Také je důležité, aby odborná kvalifikace získaná v jedné zemi platila i v ostatních zemích.

## **2.3 Význam Maastrichtské smlouvy**

V době, než došlo k přijetí Maastrichtské smlouvy, byla vzdělávací politika sledovaná Evropskou unií pouze formálně.<sup>2</sup> Až Maastrichtská smlouva, která vyšla v platnost 1. listopadu 1993, dala právní základ pro oblast vzdělávání a tím rozšířila činnost Evropské unie. Maastrichtská smlouva rozlišuje mezi odpovědností Unie a odpovědností členských zemí, také uznává formálně vzdělávání jako jednu ze specifických oblastí spadajících do kompetence Evropské unie. [1]

## **2.4 Instituce působící v oblasti vzdělávání a vzdělávací politiky**

Mezi základní a nejdůležitější instituce, které se zabývají vzděláváním, patří Evropská rada a Rada evropské unie. Evropská rada se skládá z hlav států a předsedů vlád členských zemí. Rada evropské unie je tvořena zástupci členských zemí v oblasti projednávaných otázek.

Rada evropské unie, složená z ministrů práce a sociálních věcí, projednává otázky v oblasti vzdělání, vzdělávací politiky a profesní přípravy.

Poté za celou přípravu a realizaci usnesení Rady evropské unie je zodpovědná Evropská komise, která posoudí, zda návrh Rady evropské unie je účelný. V některých případech je rozhodovací pravomoc nejen na Evropské komisi, ale může být rozložena i mezi Radu a Evropský parlament. Zde se jedná o tzv. spolurozhodovací pravomoc.

Pro řešení otázek vzdělávání bylo založeno mnoho agentur. Mezi nejvýznamnější patří Evropské centrum pro rozvoj odborného školství (CEDE-FOP), které byla založena Radou ES v roce 1975. Vykonává poradenskou službu pro Evropskou komisi při jejím rozhodování. Spolupracuje také s Eurostatem a Evropskou nadací odborného vzdělávání (ETF). Evropská nadace odborného vzdělávání byla založena v roce 1990 nařízením Rady. ETF se zabývá podporou rozvoje vzdělávání a

---

<sup>2</sup> Smlouva o Evropské unii, která byla podepsána v Maastrichtu

vzdělávacích systémů v partnerských zemích Evropské unie. Jejím cílem je zlepšení podmínek pro obyvatelstvo a to prostřednictvím zřizování vzdělávacích systémů. Pro úroveň výměny informací mezi členskými státy byla založena agentura Evropský univerzitní institut a informační síť EURYDICE. [2]

#### **2.4.1 Národní agentura pro evropské vzdělávací programy**

Národní agentura pro evropské vzdělávací programy (NAEP) je zodpovědná za realizaci Programu celoživotního učení v České republice. NAEP je prostředníkem pro poskytování finančních prostředků EU. Agentura vydává informační materiály, organizuje národní a mezinárodní semináře a konference, snaží se propagovat české školství v zahraničí.

Tato agentura vznikla díky nové generaci Programu celoživotního učení pro období 2007-2013. Je součástí Domu zahraničních služeb MŠMT. [4]

### **2.5 Boloňský proces**

V květnu 1998 v Paříži podepsali ministři Francie, Německa, Itálie a Spojeného království Společnou deklaraci o harmonizaci výstavby Evropského systému vysokého školství, tzv. Sorbonnskou deklaraci. Tato deklarace má dosáhnout sjednocení vysokoškolských systémů čtyř nejvýznamnějších evropských zemí. Ministři školství z výše zmíněných čtyř zemí se shodli na konkrétních zásadách a cílech, kterých by mělo být během následujících 12let dosaženo, tedy do roku 2010. Díky této deklaraci dochází k nastartování spolupráce a reforem vysokoškolských systémů ve všech evropských zemích. Sorbonnská deklarace měla obrovský ohlas ve všech zemích Evropské unie. V roce 1999 sešlo 31 ministrů školství a podepsali tzv. Boloňskou deklaraci. V této deklaraci byly řešeny převážně dvě hlavní otázky a to zavedení třístupňového systému, který by měl sjednotit stupně vzdělání na vysokých školách v rámci všech zemí Evropské unie, a kreditového systému, který by měl zvýšit mobilitu studentů a dosáhnout větší propojenosti a možností studia v rámci celé Evropské unie. V rámci třístupňového systému byly vytvořeny tři programy vzdělání a to bakalářský, magisterský a doktorský program. V této době se připojilo k Boloňské deklaraci už 41

států, kteří se zavázali sjednotit svůj vysokoškolský systém v rámci Evropské unie a celé Evropy. [10]

### **3 Programy EU na podporu celoživotního vzdělávání**

Program celoživotního vzdělávání („Lifelong Learning Programme“) byl zaveden rozhodnutím Evropského Parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES ze dne 15. 11. 2006, které vstoupilo v platnost dne 14. 12. 2006.<sup>3</sup> Rozhodnutím je program zaveden na období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2013. A jeho celkový rozpočet je činí 6,970 mil. EUR. Což je přibližně 170,765 mil. Kč.

Program celoživotního vzdělávání tvoří čtyři programy. Program Comenius zaměřený na školní vzdělávání, program Leonardo da Vinci zaměřený na odbornou přípravu, pro vysokoškolské vzdělávání je určen program Erasmus a čtvrtý program Grundtvig, který je zaměřený na vzdělávání dospělých.<sup>4</sup>

Programy na podporu celoživotního vzdělávání jsou jedním z nejdůležitějších nástrojů, pomocí kterého Evropská unie podporuje spolupráci nejen mezi členskými státy, ale také mezi vzdělávacím sektorem. Cílem programů je přispívat k vývoji Evropské unie, zvýšení konkurenceschopnosti, vědomostí, znalostí a mobility studentů, učitelů a ostatních pedagogických pracovníků. Dále se snaží k větší spolupráci a propojení v oblasti podnikové sféry, výzkumem a vývojem. EU vyčlenila na tyto programy přibližně 7 miliard eur. Pro oblast zlepšení kvality vysokého školství a podporu mezikulturního porozumění byl vytyčen program Erasmus Mundus II.

Tyto programy nejsou určeny pouze pro členské státy, mohou se do těchto programů zapojovat i subjekty z nečlenských států, především ze států sousedících se státy Evropské unie, a také ze států, které plánují do Evropské unie vstoupit.

#### **3.1 Program Comenius**

Comenius je program, který je určen převážně pro mateřské, základní a střední školy. Jeho zaměření je na školní vzdělávání a jeho cílovými aktéry jsou žáci, studenti, učitelé a pedagogičtí pracovníci.

---

<sup>3</sup> Evropský parlament je volen občany Evropské unie, aby zastupoval jejich zájmy. Volby se konají každých 5 let. Právo kandidovat a volit má každý občan Evropské unie. Má tři pracoviště: Brusel, Lucemburk a Štrasburk.

<sup>4</sup> Tyto čtyři programy jsou nejvýznamnější. Evropská unie má i další, méně významné programy.

V roce 2011 je do programu zapojeno 26 členských států Evropské unie, Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Německo, Nizozemí, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie. Účast Malty byla pro Výzvu 2011 pozastavena do dalšího rozhodnutí Evropské komise. Dále jsou zde zastoupeny 4 státy EFTA: Norsko, Island, Lichtenštejnsko, Švýcarsko a dvě kandidátské země Turecko a Chorvatsko.

Cíl tohoto programu je rozvíjet komunikaci a porozumění mezi mladými lidmi z různých zemí Evropy. Pomáhá jim osvojit si základní životní dovednosti, které jsou nezbytné pro rozvoj jejich osobnosti, pomáhá jim také se připravit na jejich budoucí povolání a pro aktivní účast v evropských záležitostech.

### **3.1.1 Komu je program Comenius určen**

Program Comenius je určen žákům a studentům ve školním vzdělávání od mateřských po střední školy. Mohou se ho účastnit školy zařazené v Rejstříku škol a školských zařízení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Ze základních škol se mohou účastnit i školy speciální a umělecké, střední školy také odborné, speciální, umělecké, v neposlední řadě také učiliště. Účastnit se ho mohou nejenom učitelé a další pracovníci na těchto školách, ale také asociace, neziskové a nevládní organizace, které jsou zapojené do školního vzdělávání, osoby a instituce zodpovědné za organizaci a poskytování vzdělávání na místní, regionální a národní úrovni.

Význam má také pro výzkumná centra a instituce, které se zabývají problematikou celoživotního vzdělávání, pro vysoké školy, které vzdělávají učitele nebo budoucí učitele a nakonec také pro instituce, které zajišťují poradenský a informační servis.

### **3.1.2 Typy aktivit v rámci programu Comenius**

Comenius zahrnuje 5 druhů aktivit.

Individuální mobility

Podpora spolupráce

Centralizované multilaterální projekty

Centralizované tematické sítě

Další aktivity

### **Individuální mobility**

Individuální mobility zahrnují mobilitu žáků, studentů a učitelů. Jde především o výměnu učitelů, studijní návštěvy ředitelů, výměna studentů. Dále je zde zahrnuta účast na vzdělávacích kurzech, školeních pro učitele a další pedagogické pracovníky působící v oblasti vzdělávání, studijní a přípravné návštěvy pro mobility, partnerství škol, centralizované projekty nebo tematické sítě. V neposlední řadě jsou zde zahrnuty asistentské pobyty pro studenty, kteří se připravují na povolání budoucího učitele.

Individuální mobilita žáků umožňuje žákům a studentům poznat studium ne jen ve své zemi, ale v jiné evropské zemi. Cílem je rozvinout u nich porozumění z rozmanitosti kultury a jazyků a osvojit si kompetence nezbytné pro jejich osobní rozvoj.

Tato aktivita si také klade za cíl podpořit dlouhodobou spolupráci mezi zapojenými školami. Tato dlouhodobá spolupráce by měla vést k vzájemnému uznávání studia absolvovaného na partnerských školách a posílení evropského rozměru školního vzdělávání.

### **Podpora spolupráce**

Tato aktivita předpokládá spolupráci mezi organizacemi zodpovědnými za podobu vzdělávání, zaměřuje se na podporu spolupráce mezi regiony včetně mezinárodní příhraniční spolupráce (Partnerství Comenius Regio) a školami se zaměřením na rozvoj společných vzdělávacích projektů pro žáky a studenty, případně jejich učitele (Comenius - projekty partnerství škol).



### **Centralizované multilaterální projekty**

Tyto projekty se zaměřují na rozvoj, propagaci a šíření dobrých příkladů ve vzdělávání. Zahrnují také tvorbu nových výukových metod a materiálů. Projekty by měli podpořit výměnu zkušeností nebo tvorbu systémů, které zajišťují informace nebo poradenství pro studenty, učitele a další osoby, které se účastní programu Comenius. Multilaterální projekty by měly vytvářet, propagovat a šířit nové kurzy pro učitele.

### **Centralizované tematické sítě**

Tematické sítě jsou zaměřené na rozvoj vzdělávání v tematické oblasti, ve které působí. Měly by šířit a získávat ukázky z inovačních přístupů a poskytovat podpory projektům v dané tematické oblasti. Analyzují potřeby a jejich uplatnění v rámci daného školního systému.

### **Další aktivity**

Mezi další aktivity patří zejména iniciativy zaměřené na podporu hlavních cílů programu Comenius. Pro příklad uvedu eTwinning („Doprovodné aktivity“), který je aktivitou iniciovanou Evropskou komisí a ministerstvy školství evropských zemí. Tato aktivita podporuje mezinárodní spolupráci škol na dálku prostřednictvím informačních a komunikačních technologií. Aktivita je koordinována Centrálním podpůrným střediskem a národními podpůrnými středisky pro eTwinning v každé zapojené zemi. [11]

## **3.2 Program Grundvig**

Program Grundtvig je zaměřen na výukové a vzdělávací potřeby osob ve všech formách vzdělávání dospělých. Program Grundtvig podporuje další vzdělávání dospělých osob, kteří si chtějí vzdělání doplnit. Dále podporuje různé aktivity, které směřují ke zlepšení vzdělanosti těchto osob.

Program má za cíl zvýšit kvalitu a objem spolupráce mezi organizacemi, které vzdělávají dospělé osoby. Podporuje inovační postupy ve vzdělávání, inovační obsahy, služby a metody založené na komunikačních a informačních technologiích.

Grundtvig se dělí na dvě oblasti aktivit a to oblast decentralizovaných aktivit, kde patří především mobilita studentů, dobrovolnické projekty, projekty partnerství a přípravné návštěvy při které se instituce, účastníci setkávají na pracovním setkání s potenciálními partnery projektu a centralizované aktivity, které jsou zaměřeny na multilaterální projekty, tematické sítě a doprovodné projekty.

V rámci mobility je možné žádat o individuální granty a to ve třech sférách mobility:

1. Vzdělávací kurzy
2. Stáže a konference
3. Asistentské pobyty

Mobility Stáže a konference a Asistentské pobyty jsou v činnosti od roku 2009.[12]

### **3.3 Leonardo da Vinci**

Program Leonardo da Vinci navazuje na projekty Leonardo I, který vznikl v roce 1995 a skončil v roce 1999 a Leonardo II, který byl využíván od roku 2000 do 2006. Program Leonardo da Vinci započal v roce 2007 a má skončit na konci programového období v roce 2013.

Program Leonardo da Vinci je zaměřen na získání odborné praxe absolventům na jiném než vysokoškolském stupni, dále pak na výukové a vzdělávací potřeby osob, které se účastní odborného vzdělávání a odborné přípravy a na instituce, které podporují vzdělávání.

Cílem programu je podporovat účastníky odborné přípravy v získávání vědomostí, dovedností a kvalifikací podporujících osobní rozvoj. Podporuje zaměstnanost a zlepšení kvalit na evropském trhu práce. Program se také snaží přiblížit a zvýšit možnosti odborného vzdělávání.

Dalšími cíly jsou podpora jazykových dovedností, vývoj inovačního obsahu, služeb, pedagogik a praxe založených na informačních a komunikačních technologiích v oblasti celoživotního vzdělávání. Program Leonardo da Vinci se snaží zvýšit i počet osob v rámci mobility vzdělávání a přípravy na další vzdělávání v rámci Evropy. Zlepšování průhlednosti a uznávání kvalifikace.

Žádosti o zapojení do Programu Leonardo da Vinci může překládat pouze právnická osoba, která poskytuje možnosti ve vzdělávacích oblastech. Jedná se o instituce a organizace poskytující vzdělávání, sdružení a zástupci, kteří se účastní odborné přípravy, sdružení studentů a učňů, rodičů a učitelů, subjekty zodpovědné za systémy a politiky, které se týkají odborného vzdělávání a subjekty zabývající se konzultacemi a poradenstvím v oblasti celoživotního vzdělávání.

O grant mohou žádat také neziskové organizace, dobrovolné organizace, nevládní organizace, které se zabývají celoživotním vzděláváním a mají stejný cíl, jako má program Leonardo da Vinci.

V roce 2011 je do programu zapojeno 26 členských států Evropské unie, jedinou zemí, která není zapojena je Malta, dále je to Turecko a tři země ESVO Norsko, Island a Lichtenštejnsko.<sup>5</sup>

### **3.3.1 Projekty mobility**

V rámci projektů mobility se realizují tyto typy projektu:

- Mobilita osob v počátečním odborném vzdělávání
- Mobility osob na trhu práce
- Mobility pracovníků v odborném vzdělávání a přípravě

Mobilita osob v počátečním odborném vzdělávání podporuje převážně mezinárodní stáže, které se skládají z odborné přípravy nebo praxe. Tato praxe je

---

<sup>5</sup> Evropské sdružení volného obchodu je společenství čtyř evropských států, které vzniklo 3. Května 1960, jako alternativa pro státy, které se nepřipojily k Evropskému společenství.

realizována jak ve vzdělávacích institucích, tak v podnicích. Délka tohoto projektu je maximálně 2 roky. Trvání stáže je stanovena na 2-39 týdnů.

Mobilita osob na trhu práce je určena pro osoby na trhu práce. Cílem této mobility je podpora mezinárodních stáží. Délka projektu je maximálně 2 roky. Délka stáže je 2-26 týdnů.

Cílem Mobility pracovníků v odborném vzdělávání a přípravě je především přenos zkušeností. Dále je také zaměřena na aktualizaci kvalifikací a inovačních metod a postupů v odborném vzdělávání a přípravě. Tohoto projektu se mohou účastnit učitelé, školitelé, pracovníci v odborné přípravě atd. Délka toho projektu je 2 roky a délka stáže trvá 1-6 týdnů.

### **3.3.2 Multilaterální projekty**

#### **Vývoj inovací**

Tyto projekty jsou zaměřené na vývoj nových inovačních obsahů, metod a postupů. Cílem je zvýšit kvalitu systému odborného vzdělávání a přípravy.

#### **Přenos inovací**

Tento projekt je zaměřen na přenos inovačních obsahů nebo výstupů z předcházejících projektů. Tento projekt staví na výstupech nebo inovacích. [13]

### **3.4 Erasmus Mundus II**

Tento program je určen na období 2009-2013. Je programem pro zlepšení kvality výuky vysokého školství a na podporu a přizpůsobivost mezikulturního života. Je nástrojem pro spolupráci zemí EU a EFTA se třetími zeměmi a slouží také pro propagaci vysokého školství Evropské unie ve třetích zemích. Program by měl stimulovat třetí země ke zlepšení podmínek a k udržení udržitelného rozvoje ve vysokém školství.[14]

Program má za cíl podporu spolupráce vysokoškolských institucí, podpora kvalitní nabídky vysokoškolského vzdělávání. Tato spolupráce a podpora by měla být atraktivní nejen v rámci EU, ale také pro třetí země. Program podporuje mobilitu nejnadanějších studentů a akademických pracovníků ze třetích zemí, aby mohli získat dovednosti, znalosti a kvalifikaci v rámci Evropské unie. Tato vazba by měla fungovat i naopak, tzn. že nejnadanější studenti a akademičtí pracovníci z Evropské unie mají možnost získávat zkušenosti a dovednosti v třetích zemích. Evropská unie chce tímto dosáhnout ke zvýšení atraktivnosti vysokého školství Evropské unie v třetích zemích a zemích mimoevropských. Také proto přispívá k rozvoji lidských zdrojů a ke schopnosti vysokoškolských institucí v mimoevropských zemích spolupracovat se zeměmi Evropské unie a to díky zvýšení mobility mezi zeměmi mimoevropskými a Evropskou unií.

Erasmus Mundus je zaměřen na tři akce:

Akce 1: Společné programy Erasmus Mundus

Akce 2: Partnerství Erasmus Mundus

Akce 3: Propagace evropského vysokého školství

Akce 1: Společné programy Erasmus Mundus se provádějí na úrovni magisterského a doktorského stupně. Snaží se o tvorbu společných magisterských a doktorských studijních programů. Za účast v těchto společných programech se uděluje studentům a doktorům stipendia. V tomto programu se také poskytují krátkodobá stipendia na výzkum nebo výuku v rámci společných magisterských programů. Výstupem této spolupráce je uznávání dvojích nebo několikanásobných diplomů studentům a doktorům.

Akce 2: Partnerství Erasmus Mundus podporuje partnerství mezi institucemi Evropské unie a institucemi ze třetích, případně mimoevropských zemí za účelem mobility mezi těmito institucemi. Zde jsou poskytována stipendia jednotlivcům z Evropské unie a třetích zemí. Mezi tyto jednotlivce zahrnujeme studenty, pedagogy, akademické pracovníky a výzkumníky.

Akce 3: Propagace vysokého evropského učení je program, který se snaží zlepšit image a přitažlivost evropského vysokoškolského vzdělání ve světě a to pomocí seminářů, konferencí, studií, rozvojem informačních a komunikačních kanálů. [15]

## **4 Program Erasmus jako program celoživotního vzdělávání**

Program Erasmus je nejdůležitějším programem Evropské unie v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Je vlajkovou lodí mezi vzdělávacími programy Evropské unie. Program Erasmus běží od roku 1987, v České republice je využíván od roku 1998. Tento program byl pojmenován po holandském humanistovi a cestovateli Erasmu Rotterdamském.

Program funguje ve většině zemí od roku 1997. Dříve byl tento program součástí Programu Socrates, nyní je samostatným programem na podporu vzdělávání.

Erasmus je zaměřen na mobilitu a spolupráci v rámci vysokoškolského vzdělávání a odborné přípravy v Evropě. Navíc podporuje spolupráci vysokoškolských institucí formou intenzivních programů, multilaterálních sítí a multilaterálních projektů.

Aktivita programu jsou určeny pro vysokoškolské studenty, kteří si přejí studovat, získávat nové znalosti, dovednosti a pracovat v zahraničí. Pro vysokoškolské pedagogy a školitele z podnikatelské sféry, kteří chtějí vyučovat v zahraničí a pro vysokoškolské pracovníky, kteří mají zájem o vzdělání a získávání znalostí v zahraničí.[2]

### **4.1 Cíle programu**

Hlavním cílem je zlepšit kvalitu a zvýšit objem mobility studentů a zaměstnanců v Evropě a tak přispět k dosažení toho, aby do roku 2012 se účastnilo tohoto programu více jak 3 miliony studentů a pedagogů. Dalším cílem je zlepšení kvality a objemu multilaterální spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi v rámci Evropy a zvýšit úroveň transparentnosti a slučitelnosti kvalifikací, které jsou získány v jiné zemi Evropy.

## **4.2 Kdo se může účastnit programu**

Účastnit se tohoto programu mohou jak instituce vzdělávacího procesu, tak jednotlivci z vysokých škol a vyšších odborných škol.

V rámci institucí se jedná především o vysoké školy veřejné, státní a soukromé, vybrané vyšší odborné školy a zprostředkovatelské organizace (konsorcia). Podmínkou je přidělení „Erasmus University Charter (EUC)“ od Evropské komise. EUC je listina, která opravňuje vysokoškolské instituce k účasti a využívání programu Erasmus.

Existují tři typy EUC:

1. Standard Erasmus University Charter – tento standart slouží jako povolení pro všechny aktivity programu Erasmus kromě pracovních stáží
2. Extended Erasmus University Charter (student placements only) – slouží jako povolení pro instituce realizující stáže studentů
3. Extended Erasmus University Charter – slouží jako povolení pro všechny typy aktivit, včetně pracovních stáží, které zahrnuje program Erasmus

Z jednotlivců se mohou účastnit programu Erasmus studenti, pedagogové a další zaměstnanci. Jednotlivci jsou vybíráni školami, kde jsou studenty nebo pracovníky.

## **4.3 Aktivita programu Erasmus**

Aktivity programu Erasmus se dělí do dvou částí. Aktivita decentralizované a centralizované. Decentralizované aktivity se týkají především mobility studentů a zaměstnanců, zaměřují se na organizaci mobilit, intenzivní programy a intenzivní jazykové kurzy. Centralizované aktivity jsou převážně zaměřené na multilaterální projekty.

### **4.3.1 Mobility studentů**

Mobility studentů zahrnují studijní pobyty, pracovní stáže a intenzivní jazykové kurzy.



Aby se student mohl zúčastnit studijního pobytu nebo pracovní stáže, musí být zapsán do akreditovaného bakalářského studijního programu na vysoké škole nebo musí být zapsán ke studiu na vyšší odborné škole. Studovat může prezenční, kombinovanou i distanční formu studia, ale musí být zapsán minimálně ve druhém roce studia pro studijní pobyt, pro pracovní stáž může být studentem jakéhokoliv ročníku. Student nemusí být občanem jen České republiky, ale jakékoliv země, ale studovat musí v České republice v akreditovaném studijním programu.

Studijní pobyt trvá minimálně 3 měsíce, nebo jeden celý akademický trimestr a jeho maximální délka je 12 měsíců. Tento studijní pobyt se realizuje bilaterální smlouvou mezi institucemi, které jsou vlastníkem Erasmus University Charter. Výhodou je, že student nemusí platit žádné poplatky za výuku, zkoušky, přístup do knihoven, laboratoří na zahraniční škole. Jedinou platbu, kterou může zahraniční škola požadovat, je platba, kterou požaduje i od svých domácích studentů. Jedná se především o platby za členství v různých studentských uniích nebo za fotokopie. Student také musí mít před odjezdem schválený a podepsaný plán studia na zahraniční instituci a po ukončení studia si musí vyžádat potvrzení o délce studia a výpis výsledků ze zkoušek.

Pracovní stáž trvá nejméně 3 měsíce a maximálně 12 měsíců. Tato pracovní stáž musí být uskutečněna v podniku, školicím, výzkumném středisku nebo v jiné organizaci. Pracovní stáž se nesmí uskutečnit v institucích Evropské unie, organizacích spravujících programy Evropské unie a národních diplomatických misích domovské země studenta v zahraničí.

Intenzivní jazykové kurzy (Erasmus Intensive Language Courses) jsou kurzy, které se specializují na výuku méně používaných jazyků států, které jsou zapojeny do Programu celoživotního učení. Kurzy nejsou zaměřené na často používané jazyky, jako je angličtina, francouzština, němčina a španělština. Na tento kurz se může přihlásit každý student, který v příslušném akademickém roce vyjíždí na studijní pobyt nebo pracovní stáž. Tohoto kurzu by se měl student zúčastnit před pobytem v zahraničí.

### **4.3.2 Mobility zaměstnanců**

Pedagogický pracovník musí být zaměstnancem vysokoškolské instituce, která je držitelem Erasmus University Charter. Pracovník, který pracuje na základě dohody o provedení práce nebo o pracovní činnosti se nemůže školení ani výukových kurzů účastnit.

Výukový pobyt a školení se realizují bilaterální smlouvou mezi institucemi, v případě příjezdu zahraničního odborníka z podniku na základě pozvání. Délka výukových pobytů se pohybuje v rozmezí mezi 5 až 42 pracovních dnů. V některých výjimečných případech lze pobyt zkrátit na méně než 5 pracovních dnů, ale musí odučít minimálně 5 vyučovacích hodin.

### **4.3.3 Intenzivní programy**

Intenzivní program je projekt krátkého studijního programu. Může být uskutečněn formou workshopu nebo letní školy, přičemž se nesmí jednat o konferenci nebo jen výzkumnou činnost. Na intenzivním programu spolupracují minimálně tři vysokoškolské instituce ze tří různých zemí, které jsou zapojeny do Programu celoživotního učení. Tyto instituce musí být držiteli Erasmus University Charter. Programu se musí zúčastnit minimálně 10 studentů, kteří přijíždějí z jiné partnerské země, než kde se Intenzivní program koná. Tohoto programu se také mohou účastnit i lektori z partnerských institucí. Každý intenzivní program musí trvat nejméně 10 nepřerušovaných dní věnovaných práci na projektu, přičemž přerušené dny mohou být pouze víkendy, státní svátky a může se konat v období od 1. září do 31. srpna následujícího roku.

### **4.3.4 Organizace mobilit**

Jedná se o grant, který obdrží každá instituce, která realizuje alespoň jednu z aktivit mobilit studentů nebo zaměstnanců. Tento grant může být přidělen vysokoškolským institucím, které jsou vlastníkem Erasmus University Charter,

případně zprostředkovatelské organizaci (konsorciu). Grant je určen pro zajištění optimálních podmínek pro mobilitu studentů a zaměstnanců. Tento grant je možné použít na úhradu například jazykové přípravy, podpory vývoje a používání kreditního systému a dodatku k diplomu, monitorování vyjíždějících studentů, návštěvy partnerských škol v zahraničí. [4]

„Grant na organizaci mobilit je určen na zajištění optimálních podmínek pro mobility studentů a zaměstnanců. Finanční prostředky je možné použít například na úhradu těchto nákladů:

- zajištění výběru vyjíždějících studentů a zaměstnanců
- jazyková příprava
- informační a poradenská činnost pro vyjíždějící i přijíždějící studenty
- akademické a organizační zajištění spolupráce s partnerskými školami
- podpora vývoje a používání kreditního systému ECTS a dodatku k diplomu
- monitorování vyjíždějících studentů - návštěvy partnerských škol v zahraničí
- zajištění zpětné vazby od studentů a zaměstnanců
- specifická opatření k zajištění kvality pracovních stáží v podnicích ”

*Zdroj: Národní agentura pro evropské vzdělávací programy.*

## **5 Obchodní akademie a VOŠ Valašské Meziříčí**

Obchodní akademie je státní škola a patří do státních příspěvkových organizací. Zřizovatelem je Zlínský kraj. Vzdělávací programy na této škole umožňují studentům získat nejen klasické střední vzdělání s maturitou, ale i vyšší odborné vzdělání, které se specializuje na informační technologie. Studenti zde mohou studovat i v bakalářských programech. Na obchodní akademii mohou studenti studovat od 15 let až do promoce.

Obchodní akademie je zaměřená na výuku ekonomických oborů. Všechny obory jsou profilovány tak, aby připravili absolventa na práci nejen na domácím trhu, ale také v Evropské unii. Celkově se zde vyučuje 77 předmětů.

### **5.1 Studium**

Na Obchodní akademii a VOŠ Valašském Meziříčí (OAVM a VOŠ) se studuje:

- ve dvou středoškolských studijních oborech
- v jednom oboru Vyššího odborného studia
- ve čtyřech oborech vysokoškolského bakalářského studia

Mezi další aktivity školy patří:

- Praxe studentů
- Environmentální výchova
- Projekt ESF
- Projekt VIP Kariéra II

### **5.1.1 Středoškolské studijní obory**

Obory jsou vyučovány prezenční formou a jejich délka je stanovena na 4 roky.

OAVM a VOŠ má tyto 2 studijní obory:

- Obchodní akademie
- Informační technologie

Obor Obchodní akademie je zaměřen na získání odborné kvalifikace v oblasti ekonomiky, podnikatelské činnosti a administrativy. Po absolvování tohoto oboru může student nastoupit do pracovního poměru jako odborný ekonomický pracovník, může začít s podnikáním. Student se také vyzná v oblasti veřejné správy. Většinou se předpokládá, že studenti budou pokračovat ve studiu na vyšší odborné škole nebo pokračovat ve studiu na vysoké škole.

Obor Informační technologie je určen pro uchazeče, kteří mají zájem se vzdělávat v oblasti Informačních technologií. Studenti se zde seznamují s prací na PC a jeho využití v oblasti podnikání, řešení ekonomických problémů s využitím PC a komunikační techniky. Student se orientuje v oblasti ekonomiky, účetnictví a daní, toto mu dává možnost podílet se na tvorbě ekonomického softwaru. Student zvládá moderní komunikace jako například tvorbu Internetových stránek, elektronickou poštu a vyzná se také v oblasti tvorby grafických prezentací firmy. Studenti získají kvalifikaci v technice psaní na klávesnici počítače, zpracování korespondence při obchodním, bankovním či personálním styku.

### **5.1.2 Vyšší odborné studium**

V oblasti Vyššího odborného vzdělávání na OAVM a VOŠ se studuje v oboru Zpracování ekonomických a vědeckotechnických informací. Cílem tohoto oboru je zajistit studentům všestrannou přípravu k nasazení do praxe. Absolventi jsou schopni zpracovávat ekonomická, sociální a statistická data na podnikové i nadpodnikové úrovni.

Je zde kladen větší důraz na individuální práci a studium žáka v počítačových učebnách, v informačním středisku a na praxi ve vybraných firmách. Studium vede žáka k samostatné práci a rozhodování.

Studium je organizované kreditním systémem od roku 2007/2008. Tento systém byl zaveden s cílem usnadnit studentům přechod na vysoké školy či mobilitu studentů v rámci studia na zahraničních školách. Studenti mohou po zdárném ukončení studia na vyšší odborné škole přímo do vyššího ročníku bakalářských programů.

Absolventi získávají praktické zkušenosti v oblasti zpracování ekonomických a sociálních dat, mohou vést účetnictví firmy nebo být správci lokální počítačové sítě. Výhodou je získání dovedností v programování v počítačových jazycích. Do odborné složky lze zařadit znalosti a dovednosti v oblasti mezinárodních datových sítí, práce s lokálními i síťovými operačními systémy, zásadní orientace v makroekonomických vztazích, finančních operacích, daňové problematiky a finančního i manažerského účetnictví.

Studium je zakončeno závěrečnou zkouškou a obhajobou absolventské práce. Absolvent získává titul Diplomovaný specialista v oboru zpracování ekonomických a vědeckotechnických informací.

### **5.1.3 Vysokoškolské bakalářské studium**

Vysokoškolské bakalářské studium je realizováno ve spolupráci s Ekonomickou fakultou VŠB-TUO. Tato spolupráce začala v roce 1999. Úspěšní absolventi mají možnost pokračovat ve studiu magisterských studijních programů, které jsou realizovány na Ekonomické fakultě VŠB-TUO, Univerzitě Karlově v Praze i na jiných vysokých školách.

Studium zahrnuje 4 studijní obory:

- Eurospráva
- Aplikovaná informatika
- Ekonomika podniku
- Informační a znalostní management

Obor Eurospráva připravuje absolventy pro práci ve správních a řídicích orgánech veřejné správy. Absolventi mají základní znalosti předpisů a pravidel Evropské unie, dovedou organizovat a řídit podřízené pracovníky a pracovat v týmu. Samostatně dovedou aplikovat zákony a podzákoné normy při řízení svěřeného pracovního úseku. Absolvent dokáže hodnotit, zpracovávat, interpretovat makroekonomické a mikroekonomické data. Absolvent má velkou jazykovou vybavenost. Díky tomu dokáže pracovat s odbornými cizojazyčnými texty, které dokáže využít v pracovním prostředí České republiky.

Obor Aplikovaná informatika vychovává odborníky, kteří získávají znalosti v řízení vědeckých nástrojů, jsou schopni aplikovat moderní výpočetní techniku a moderní informační technologie. Studium je zaměřeno na analýzu a projektování řídicích systémů. Po absolvování umí získávat, hodnotit, zpracovávat a interpretovat informace o makroekonomických a mikroekonomických jevech. Absolventi získají potřebu celoživotního vzdělávání a zvyšování své kvalifikace v průběhu celého života.

Ekonomika podniku vychovává absolventy vybavené znalostmi vědeckých nástrojů řízení. Studium připravuje absolventy pro řídicí funkce na střední podnikové úrovni výrobních i nevýrobních organizací. Tento obor patří mezi tradiční obory a absolventi po jeho dokončení mají širokou škálu možností se uplatnit na pracovním trhu jak v tuzemském, tak i v zahraničním. Studenti získají vědomosti i v oblasti finanční, účetní a daňové. Absolventi se uplatní v řídicích i správních orgánech firem, případně i ve veřejné správě. Získají znalosti národních právních předpisů, i předpisů pravidel Evropské unie. Tento obor připravuje absolventa pro podnikatelskou činnost, ekonoma a manažera firmy.

Obor Informační a znalostní management vychovává odborníky, kteří jsou vybaveni znalostmi vědeckých nástrojů řízení, jsou schopni aplikovat moderní

informační technologie při řešení složitých problémů na všech úrovních řízení. Studium je zaměřeno na analýzu, projektování a řízení informačních systémů firmy, řídicích systémů a na získání kvantitativních manažerských dovedností a technik. Absolvent umí vyhledávat a vytvářet zdroje informací, informace získávat, kriticky hodnotit, zpracovávat, interpretovat a aktivně využívat. [16]

## **5.2 Další aktivity školy**

Obchodní akademie poskytuje veřejnosti širokou škálu školení a rekvalifikačních kurzů. Tyto kurzy jsou poskytovány většinou začátečníkům, kteří se potřebují díky pokroku v informačních technologiích, větších nároků firem i pro získávání nových znalostí a dovedností, dále vzdělávat. Proto Obchodní akademie poskytuje kurzy v oblasti podvojného účetnictví, základy práce s MS Office a elektronické komunikace ve firmě (Microsoft Outlook, práce s internetem, ICQ, internetové volání a další). Díky vyšším nárokům firem, obchodní akademie zajišťuje hromadné jazykové kurzy.

Škola poskytuje vzdělání také občanům nad 50let v rámci Univerzity třetího věku (U3V). Studenti procházejí šesti semestry a mají na výběr ze 6 oborů.

## **5.3 Mezinárodní spolupráce**

Obchodní akademie spolupracuje s několika zahraničními institucemi. Od roku 2003-2010 proběhla celá řada projektů a programů v rámci mezinárodní spolupráce.

### **Projekty a programy:**

- Jazykový projekt „Rok 1968 ve Francii a v Československu“
- Mezinárodní projekt „Jsi-li jiný než já, nejen že mě neohrožíš, obohatíš mě“
- Program Evropa-Direct



- Program UNESCO
- Program Comenius
- Program Leonardo da Vinci
- Výměnný pobyt ve Francii

## **5.4 Program LLP-Erasmus**

V březnu 2003 byl udělen vyšší odborné škole tzv. Erasmus University Charter, který opravňuje studenty a pedagogy vyšší odborné školy využívat granty pro výměnné pobyty v rámci programu LLP – Erasmus. V tomto roce došlo také k uzavření dvou bilaterálních smluv pro vyšší odbornou školu. První smlouva byla se školou Turku Polytechni v Loimaa ve Finsku a druhá s univerzitou v Cordobě ve Španělsku. V roce 2007 byl program Socrates sloučen s programem Leonardo da Vinci a vznikl tzv. Program celoživotního učení. V tomto roce také končí druhé období programu Socrates – Erasmus, díky tomu musela VOŠ podat novou žádost o Extended Erasmus University Charter k Evropské komisi. Tato žádost byla schválena a VOŠ získala tzv. Extended Erasmus University Charter. Díky němu může VOŠ vysílat studenty nejen na zahraniční pobyty, ale i na pracovní stáže. Toto oprávnění pro VOŠ platí do roku 2014. [17]

## **5.5 Partnerské školy**

První partnerskou školou je škola Turku Polytechnic v Loimaa ve Finsku. S touto vysokou školou došlo historicky k prvnímu zahraničnímu pobytu studentů VOŠ. Nyní má VOŠ 10 partnerských škol v 7 státech Evropské unie.

OAVM a VOŠ Valašské Meziříčí se snaží každoročně zvyšovat výběr partnerských škol jak pro studenty, tak pro pedagogy. Větší výběr ze zahraničních institucí má zvýšit možnosti cestování. Studenti i pedagogové mohou svůj výběr přizpůsobit svým jazykovým dovednostem a schopnostem. Není totiž dáno, že v každé zemi musí student či pedagog ovládat plynně anglický jazyk, ale může ovládat i mateřský jazyk dané země.

**Tabulka č. 5.1: Uzavřené bilaterální smlouvy se zahraničními institucemi**

2003/2004	University of Applied Sciences v Loimaa ve Finsku Univerzita v Cordobě ve Španělsku
2004/2005	University of Applied Sciences, Mittweida, Německo
2005/2006	Univerzita Komenského, Bratislava, Slovensko
2006/2007	Rězeknes Augstskola, Lotyšsko
2007/2008	Universidad San Jorge, Zaragoza, Španělsko Comenius University, Bratislava, Slovensko Ataturk University, Erzurum, Turecko
2008/2009	Gazi University, Ankara, Turecko
2009/2010	Panstwowa Wyzsza Szkola Zawodowa we Wlclavku, Polsko

*Zdroj: Výroční zprávy OAVM a VOŠ Valašské Meziříčí 2003-2010, vlastní úprava*

OAVM a VOŠ Valašské Meziříčí se snaží každoročně zvyšovat výběr partnerských škol jak pro studenty, tak pro pedagogy. Větší výběr ze zahraničních institucí má zvýšit možnosti cestování. Studenti i pedagogové mohou svůj výběr přizpůsobit svým jazykovým dovednostem a schopnostem. Není totiž dáno, že v každé zemi musí student či pedagog ovládat plynně anglický jazyk, ale může ovládat i mateřský jazyk dané země. [18]

## 6 Hodnocení programu LLP- Erasmus na OAVM a VOŠ

Hodnocení provádím na základě mého dotazníkového šetření (Příloha 1). Cílem je zjistit celkový přínos mobility pro pedagoga a instituci.

Dotazníkem jsem oslovil 11 z 15 pedagogů, vyplněný dotazník mi zaslalo pět 9. Na zbylé 4 pedagogy jsem nesehnal kontakt. Tito pedagogové již na obchodní akademii nevyučují. Budeme zkoumat období od začátku využívání programu Erasmus na obchodní akademii (od roku 2004) až do roku 2010.

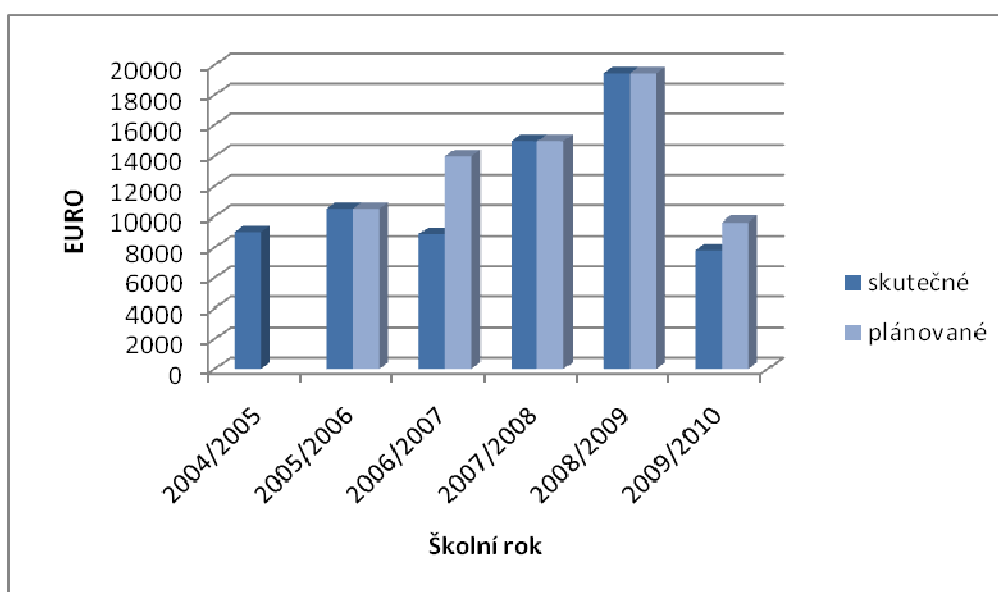
Dotazník obsahuje různorodé formy otázek, přičemž otevřených otázek je nejméně.

Dále jsem využil druhého dotazníku (Příloha 2), který byl předložen studentům 4. ročníku studujících na OAVM a VOŠ. Budu se snažit objasnit příčiny, které mohou vést k neochotě účastnit se mobility.

### 6.1 Velikost grantu na zahraniční aktivity

OAVM a VOŠ si každý rok plánuje velikost grantu na decentralizované aktivity. Tento grant se každým rokem mění v závislosti na množství předpokládaných decentralizovaných aktivit.

**Graf č. 6.1: Velikost grantu na aktivity v rámci programu Erasmus**



*Zdroj: Výroční zprávy OAVM a VOŠ Valašské Meziříčí 2003-2010, vlastní úprava*

V letech 2005/2006 byla velikost naplánovaného grantu 100% čerpána. V roce 2004/2005 plánovaná velikost není zobrazena, v tomto roce obchodní akademie velikost grantu neplánovala. Pro rok 2010/2011 je plánováno 16 530 Euro na decentralizované aktivity.

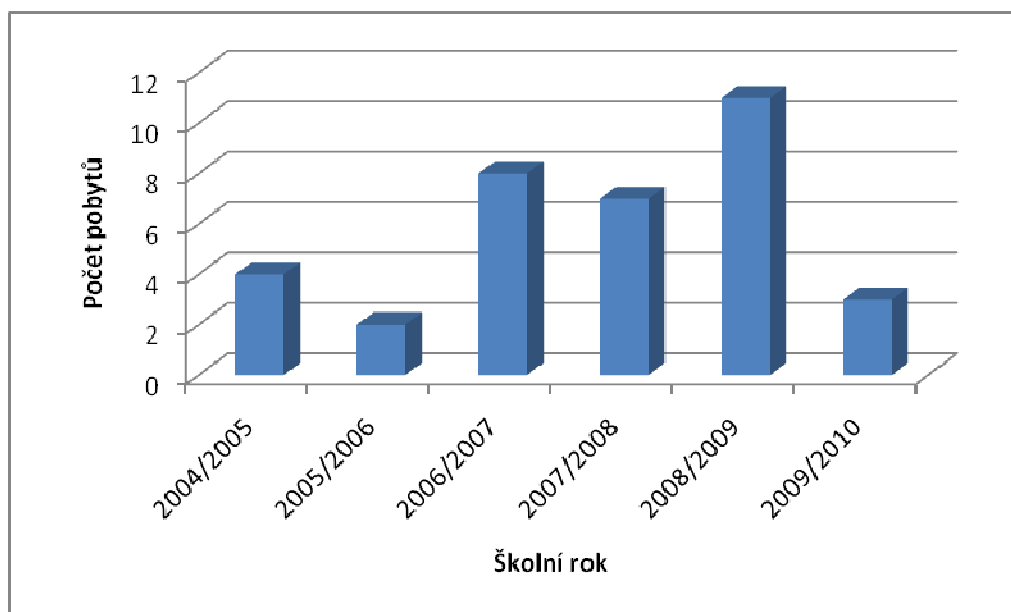
## 6.2 Množství pedagogů účastnících se mobility

Osoby, které jsem oslovil v prvním dotazníku, jsou pedagogové, kteří se zúčastnili mobility v letech 2004-2010.

Pedagogové se zúčastnili mobility v 6 zemích Evropské unie. Jmenovitě se jedná o země Finsko, Lotyšsko, Polsko, Německo, Španělsko a Slovensko.

Od školního roku 2004/2005 do roku 2009/2010 se zúčastnilo zahraničního pobytu 15 pedagogů. Většina pedagogů se zúčastnila jen jednoho zahraničního pobytu, ale 6 pedagogů se zúčastnilo dvou a více pobytů. Největší počet zúčastněných pobytů mají dva pedagogové s počtem pobytů na zahraničních institucích.

**Graf č. 6.2: Množství mobilit pedagogů**

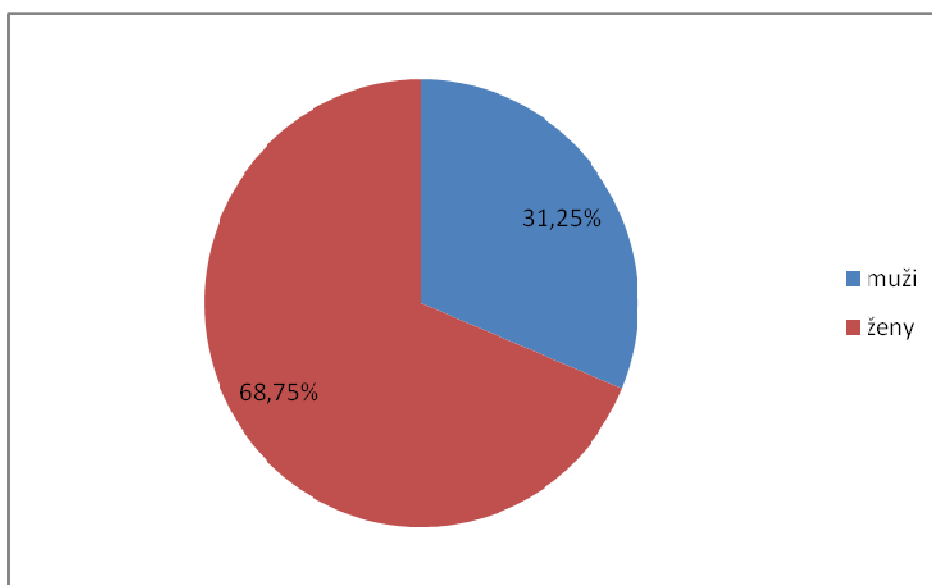


*Zdroj: Final Financial Accounts – Staff Mobility, vlastní úprava*

V grafu jsou započítáni pedagogové, kteří se zúčastnili více mobilit. Množství mobilit se každým rokem mění, záleží to na tom, jaký je zájem o mobilitu ze strany pedagogů. Předpokládá se, že pedagogové, kteří se mobility již v minulosti účastnili, tak se zúčastní znovu. Pedagogové, kteří totiž již vycestovali, tak jsou obeznámeni s fungováním pobytů, a proto nemají takové obavy, jako ti, kteří se mobility nezúčastnili.

V roce 2008/2009 byl počet mobilit největší. Toto je dáno i tím, že v tomto roce někteří pedagogové vycestovali vícekrát, než jednou.

**Graf č. 6.3: Podíl mužů a žen na celkových zahraničních pobytech**



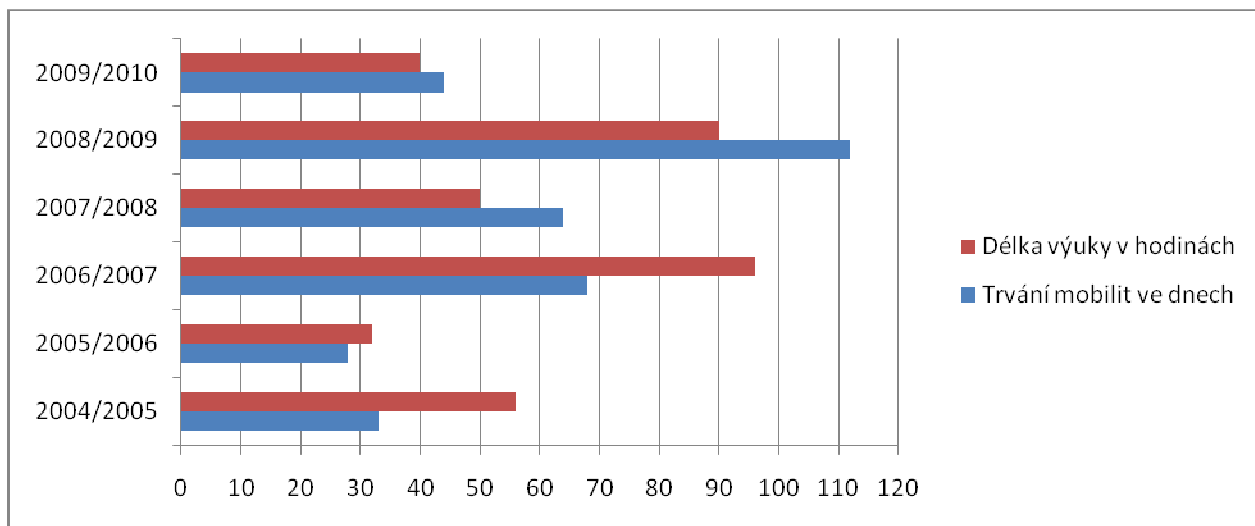
*Zdroj: Final Financial Accounts – Staff Mobility, vlastní úprava*

Větší podíl na zahraničních pobytech mají ženy. Ty se podílejí na mobilitě 68,75%, muži pouze 31,25%. Tento podíl není dán tím, že by byl větší zájem vycestovat ze strany žen, ale tím, že na obchodní akademii vyučuje 46 pedagogů, z toho je 28 žen a 18 mužů. Proto také více žen využívá možnosti mobilit v rámci programu Erasmus.

Pokud by se zvýšil počet mužů vyučujících na obchodní akademii, zvýšil by se i jejich celkový podíl na mobilitě.

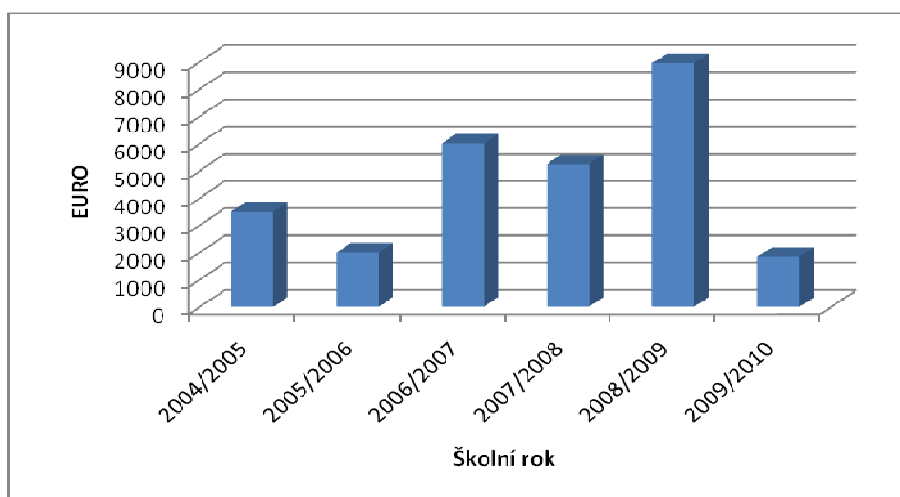
Na dalším grafu je zobrazeno celkové trvání mobilit a celkový počet odučených hodin v jednotlivých letech. Délka jedné mobility je v rozmezí 3-14 dnů. Nejdelší trvání bylo v roce 2008/2009, pedagogové strávili celkově 112 dní v zahraničí a vyučovali 90 h. Nejkratší trvání bylo v roce 2005/2006, kdy celkové trvání mobilit bylo 28 dní a bylo odučeno 32 h.

**Graf č. 6.4 : Délka trvání mobilit a výuky**



*Zdroj: Final Financial Accounts – Staff Mobility, vlastní úprava*

**Graf č. 6.5: Velikost finančních prostředků poskytnutých na mobilitu pedagogů**

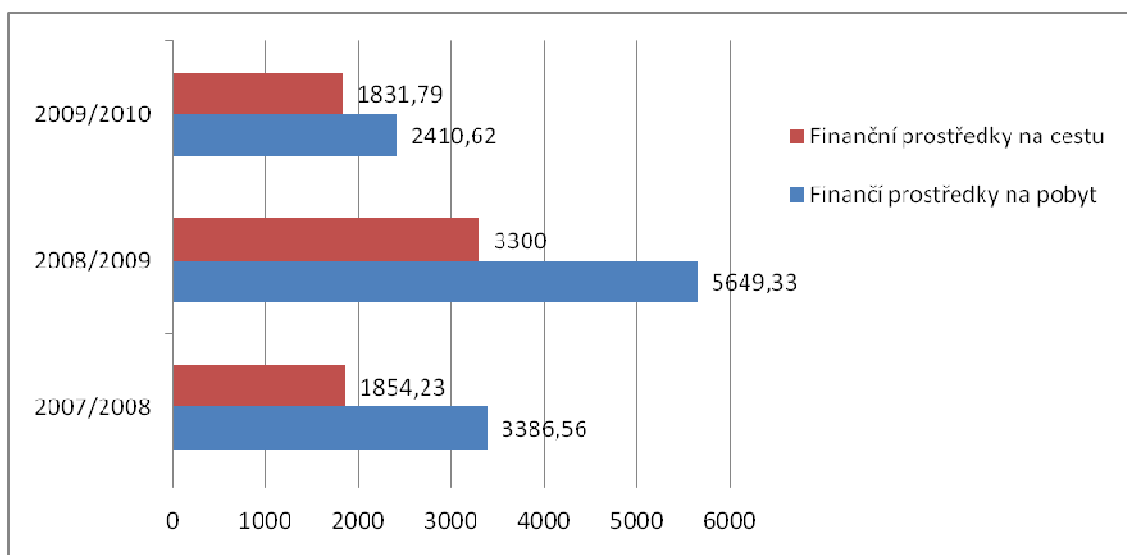


*Zdroj: Final Financial Accounts – Staff Mobility, vlastní úprava*

Velikost financí koresponduje s množstvím uskutečněných mobilit. Díky tomu, že v roce 2008/2009 bylo uskutečněno největší množství pobytů v zahraničí, tak v tomto roce je také nejvyšší grant od roku 2004/2005 a to ve výši 8 949,33 Euro.

V následujícím grafu jsou sečtené finanční prostředky na pobyt a cestu. Máme zde čerpání grantu na pobyt a cestu od roku 2007, dřívější data nejsou dostupná. Celkem se nejvíc čerpalo v roce 2008/2009, na pobyt 5649,33 Euro a na cestu 3300 Euro. Velikost tohoto čerpání byla způsobena tím, že v tomto roce došlo k 11 mobilitám. Nejvíce se čerpalo na 3 mobility, které byly do Španělska. Na pobyt 1915,49 Euro a na cestu 900 Euro, což činí 2815,49,8 Euro. Další prostředky byly poskytnuty na 2 mobility do Finska, kde na pobyt využito 1360,8 Euro a na cestu 600 Euro. Zbýlé prostředky byly použity na mobility do Lotyšska a Turecka.

**Graf č. 6.6 : Čerpání prostředků z grantu na pobyt a cestu**

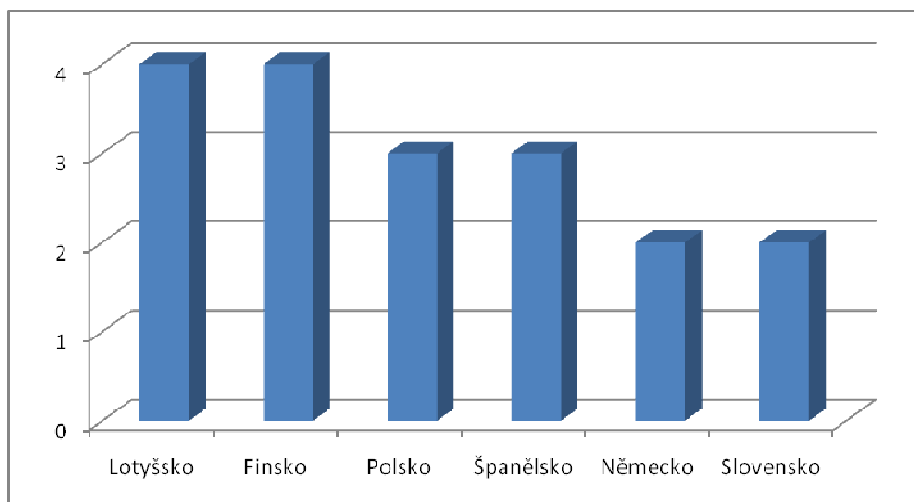


*Zdroj: Final Financial Accounts – Staff Mobility, vlastní úprava*

Graf č. 7 nám vyjadřuje množství zahraničních pobytů v daných zemích. Jsou zde započítané celkové výjezdy pedagogů. Zde můžeme pozorovat kolik bylo uskutečněno pobytů v zemích Evropské unie. Největší množství pobytů bylo v Lotyšsku a ve Finsku. V každé byly 4 pobyty. Ve Finsku je to dáno tím, že spolupráce s univerzitou ve Finsku započala již v roce 2003. Nejméně pobytů bylo uskutečněno na Slovensku a v Německu. Na Slovensku začala spolupráce až od roku 2008, proto nebylo tolik příležitostí do této země v rámci Programu Erasmus vycestovat.

Pokud spolupráce s těmito zeměmi bude nadále pokračovat, počty pobytů se budou v těchto zemích zvyšovat. Ohrozit zvyšování může pouze uzavírání dalších bilaterálních dohod s novými zeměmi. Tím se zvýší množství možností, které si pedagog bude moci zvolit.

**Graf č. 6.7: Množství mobilit v dané zemi**



*Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní úprava*

V otázce číslo 3 se zabývám formou výuky na zahraniční instituci. Největší zastoupení zde má forma přednášky a semináře, tyto formy se vyskytují 10krát z 11 případů. Pouze jednou se jednalo o cvičení, které se zabývalo zpracováváním dat, vytváření tabulek, grafů a jejich vyhodnocení v programu Excel.

V otázce číslo 4 zjišťuji, v jakém jazyce se výuka uskutečnila. Z dotazníku je zřejmé, že největší zastoupení měl Anglický jazyk. Tímto jazykem se přednášelo ve třech zemích (Finsko, Lotyšsko, Španělsko). Anglický jazyk má největší zastoupení hlavně díky tomu, že většina pedagogů ovládá právě angličtinu. Dalším důvodem také je, že angličtina je jedním z nejrozšířenějších světových jazyků. Ruštinou se přednášelo v Polsku a v jednom případě i v Lotyšsku. V němčině se přednášelo v Německu a také v Lotyšsku.



### **6.3 Přínos mobility pedagogům**

V dotazníku je také řešena otázka ohodnocení pobytu a co pobyt pedagogovi přinesl. V jedné otázce jsem se zaměřil na sociální přínos, kulturní přínos a celkové hodnocení mobility. Ve druhé otázce jsem zjišťoval, zda došlo ke zlepšení profesních a jazykových dovedností a zda mobilita přinesla pedagogovi i nové poznatky o dané zemi.

V první otázce pedagog ohodnotil kulturní, sociální a celkový přínos na stupnici 1-5, s tím, že hodnota 1 je vynikající a hodnota 5 je velice nízká. Z celkových 9 pedagogů nikdo nedal nižší hodnotu než 3. Nejvyšší zastoupení mají hodnoty 1 a 2.

Ve druhé otázce pedagog vybíral ze čtyř možností, ze kterých mohl vybrat žádnou, jednu a více možností.

1. zlepšení profesních dovedností
2. zlepšení jazykových dovedností
3. získané nové poznatky o dané zemi
4. mobilita nepřinesla nic z výše uvedených možností

Z 9 pedagogů přinesla mobilita zlepšení profesních dovedností 5 pedagogům, zlepšení jazykových dovedností 6 pedagogům a získání nových poznatků o zemi 8 pedagogům. Žádný z pedagogů nezvolil možnost, že mu mobilita nic nepřinesla. Proto můžeme usuzovat, že došlo u pedagogů ke zlepšení jejich dovedností a tím byla pro ně mobilita přínosná.

### **6.4 Kvalita zázemí**

V dotazníku jsem se snažil zjistit rozdíl v kvalitě zázemí na zahraničních institucích ve srovnání s obchodní akademií. Především jsem zkoumal vybavenost pomůcek, které pedagog využívá pro výuku (např. elektronické tabule, počítače). Dále jsem se zaměřil na srovnání učebnic a v poslední řadě na srovnání prostředí, kde zahrnuji především učebny.

V některých zemích byl, za zkoumané období 2004-2010, malý počet mobilit. Proto se budu snažit zhodnotit kvalitu zázemí celkově v zahraničí a srovnat jí s kvalitou na obchodní akademii.

V tabulce č. 2 je vyplněno hodnocení každého pedagoga. Hodnocení kvality měli posuzovat vzhledem k obchodní akademii, pro kterou byla stanovena základní hodnota 3. Hodnota 1 znamená, že kvalita byla podstatně lepší v zahraničí, než na obchodní akademii a hodnota 5 znamená pravý opak.

Pedagogové ohodnotili kvalitu pomůcek průměrně hodnotou 2. Zde vidíme, že pomůcky na zahraničních institucích jsou na lepší úrovni, než na OAVM a VOŠ. V hodnocení učebnic vychází průměr 3. Někteří pedagogové nevyplnili kvalitu učebnic (skript), protože se díky krátkému pobytu s nimi nesetkali. Pokud vyhodnotíme 6 pedagogů, kteří měli možnost přednášet nebo se s nimi setkat, tak dostaneme průměrnou hodnotu 3. Tato hodnota odpovídá kvalitě učebnic (skript) na OAVM a VOŠ. Prostředí na zahraničních institucích si vedlo nejlépe, v průměru dostalo hodnotu 2,1.

OAVM a VOŠ si v tomto hodnocení nevede nejhůře. Ani jedno hodnocení se nepřibližuje hodnotě 1, díky které bych mohl hodnotit, že kvalita zázemí je na obchodní akademii špatná. Přesto krom kvalit učebnic (skript) v ostatních dvou hodnocení dosahuje obchodní akademie horších výsledků.

**Tabulka č. 2: Hodnocení kvality zázemí na zahraničních institucích**

	Jednotliví pedagogové								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Pomůcky	3	1	3	2	4	1	1	2	1
Učebnice, skripta		1	3	3	4		5	2	
Prostředí	3	1	3	2	4	1	2	2	1

*Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní úprava*

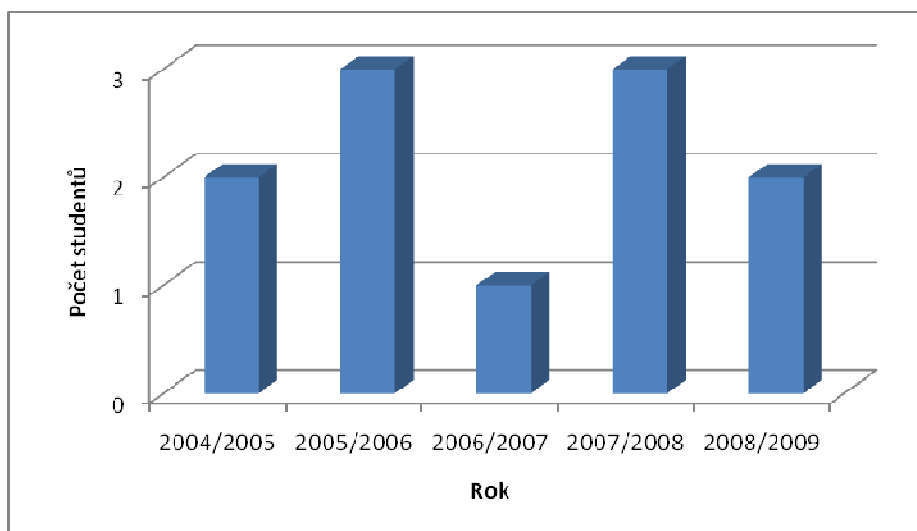
Dále jsem se zajímal, zda se lišila výuka na zahraniční instituci. V 6 z 9 případů pedagogové odpověděli, že výuka se nijak nelišila. Jedinou výjimkou byla země Finsko,

u které zbylí tři pedagogové odpověděli, že výuka se zde více soustředila na týmovou práci a také studenti zde měli o studium větší zájem.

## 6.4 Mobilita studentů

Počet studentů účastnících se mobility je v průběhu let vyrovnaný. Vždy se jedná o 1-3 studenty za jeden rok. Toto číslo se může zdát malé, ale z celkového množství studentů je trend mobility zvyšující. V roce 2004/2005 měla VOŠ 40 studentů v prvním a druhém ročníku a vycestovali dva studenti, což činí 5 % studentů účastnících se mobility. V roce 2008/2009 měla VOŠ 22 studentů v prvním a druhém ročníku a vycestovali 2 studenti, což je 9 % studentů, kteří se zúčastnili mobility. Zde proto vidíme, že zájem o mobility ze strany studentů roste. V roce 2009/2010 se neuskutečnila žádná mobilita, protože v předešlém roce nebyl otevřen první ročník vyšší odborné školy.

**Graf č. 6.8: Počet studentů účastnících se mobility v jednotlivých letech**



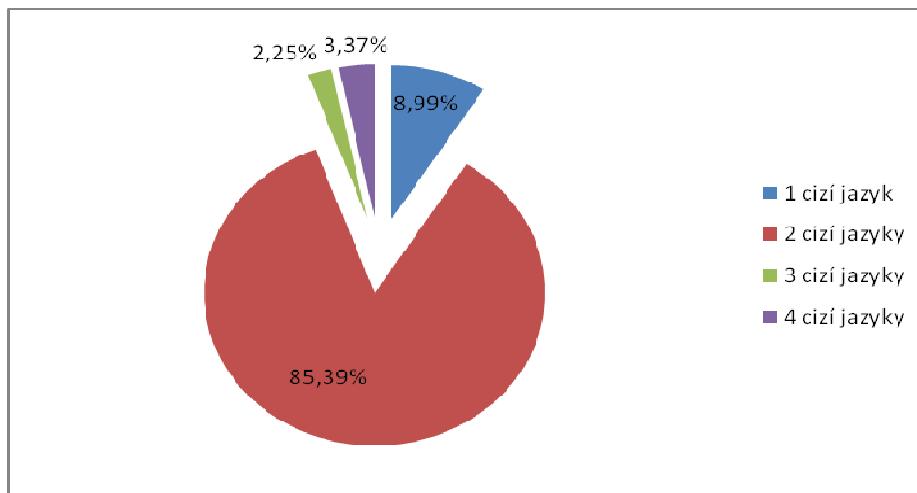
*Zdroj: Výroční zprávy OAVM a VOŠ Valašské Meziříčí 2003-2009, vlastní úprava*

Ve druhém dotazníku zjišťuji, proč je nedostatek studentů, kteří vyjíždějí studovat na zahraniční instituci. Dotazník byl předložen celkem 89 studentům studujících 4. ročník obchodní akademie.

Ze všech 89 studentů odpověděli všichni, že ovládají alespoň jeden cizí jazyk na úrovni mírně pokročilé. Pouze 8 studentů ovládá jeden jazyk, to je 8,99 % studentů. Největší zastoupení mají dva cizí jazyky, kterými mluví 76 z dotazovaných studentů což

je 85,39 % všech jazyků. Třemi jazyky mluví pouze 2 studenti (2,25 %) a čtyřmi jazyky 3 studenti (3,37 %).

**Graf č. 6.9: Počet studentů ovládajících cizí jazyk**



*Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní úprava*

Dále se podíváme, jaké jazyky studenti nejčastěji ovládají.

**Tabulka č. 6.2: Úroveň znalosti cizích jazyků**

	Začátečník	Mírně pokročilý	Pokročilý
<b>Angličtina</b>	7	49	33
<b>Němčina</b>	28	20	3
<b>Ruština</b>	9	3	-
<b>Francouzština</b>	21	-	-

*Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní úprava*

Z tabulky vyplývá, že největší znalosti mají studenti v oblasti angličtiny. Následuje němčina. Studenti mluví více francouzštinou než ruštinou, ale francouzštinou pouze na začátečnické úrovni.

Ze všech dotazovaných studentů odpovědělo 74, že znají možnosti studia v zahraničí. Převážná část uvedla program Erasmus, ostatní uvedli jako možnost studia soukromě. Zde je možné sledovat, že převážná část studentů je informována o možnostech studia v zahraničí.

Za největší překážku studia v zahraničí studenti považují jazykovou bariéru a finance. Jako přínos považují převážně zlepšení jazykové vybavenosti. Naopak jako nevýhodu považují studenti vyšší nároky na studium a neznámé prostředí.

## 7 Závěr

Obchodní akademie se snaží každoročně zvyšovat množství partnerských škol, což vede ke zvyšování počtu studijních pobytů. Zvyšování množství partnerských škol vede také k většímu zájmu o mobility. Pedagogové mají více možností, a proto si mohou vybrat mobilitu v zemi, která je jim blízká, případně zemi, kterou chtějí poznat. I přes útlum ve školním roce 2009/2010 předpokládám, že právě díky vyšší nabídce, se bude počet mobilit v následujících letech zvyšovat.

Mobilita vždy pedagogovi přinesla zlepšení jeho profesních dovedností nebo jazykových dovedností což vyplývá z dotazníkového šetření. Díky mobilitám se zvyšují zkušenosti pedagogů, což přispívá i k lepší image OAVM a VOŠ. Toto může mít vliv na budoucí studenty, kteří při rozhodování, kam jít studovat, mohou díky kvalifikovanějším pedagogům zvolit právě OAVM a VOŠ.

V mnoha případech také mobilita přinesla pedagogovi nové poznatky o dané zemi, o které se může podělit se studenty a tím zvýšit jejich zájem o mobilitu. Největší zájem je o mobilitu ve Finsku a Lotyšsku. V každé zemi bylo uskutečněno 7 mobilit a tím jsou nejnavštěvovanějšími zeměmi. Toto je také dáno tím, že OAVM a VOŠ uzavřely s institucemi v těchto zemích svou spolupráci dříve, než s dalšími zeměmi. Nejmenší počet mobilit byl uskutečněn se Slovenskem, což je způsobeno tím, že spolupráce s touto zemí nastala až v roce 2008.

Zjistil jsem, že je velká poptávka po mobilitách ze strany studentů čtvrtých ročníků, kteří studují na obchodní akademii. Bohužel většina vidí jako překážku jazykovou bariéru. Díky tomu, že všichni oslovení studenti umí alespoň jeden cizí jazyk na mírně pokročilé úrovni, nevidím problém, proč by měla být překážkou zrovna jazyková bariéra. Vysvětluji si to tím, že studenti mají strach mluvit cizím jazykem, případně si myslí, že jejich jazykové dovednosti nejsou na takové úrovni, aby se mohli účastnit studia v zahraničí.

Pokud shrnu výsledky, ke kterým jsem se propracoval, tak zjišťuji, že využívání programu Erasmus na OAVM a VOŠ je pro školu, pedagogy a jejich studenty přínosné. Mnoho pedagogů se účastní více mobilit a tím prohlubují své dovednosti a také znalosti

o dané zemi. Setkávají se s novými trendy a rozdílností výuky na zahraničních školách oproti školám v České republice.

## Seznam použité literatury

### Knihy:

- [1] KÖNIG, P.; LACINA, L.; PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. 2. aktualizované vydání. Brno : Barrister & Principal, 2007. 389 s. ISBN 978-80-7364-044-6.
- [2] BRDEK, M.; VYCHOVÁ, H. *Evropská vzdělávací politika*. Praha : Aspi Publishing, 2004. 166 s. ISBN 80-86395-96-0.
- [3] NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY. Comenius 2007-2008 v České republice. Praha : Dům zahraničních služeb MŠMT: Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, 2008. 10 s.
- [4] NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY. Erasmus v České republice 1998-2007. Praha :Dům zahraničních služeb MŠMT: Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, 2008. 35 s. ISBN: 978-80-904005-3-5
- [5] EVROPSKÁ KOMISE. Erasmus: Mobility creates opportunities – European success stories. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008. 28 s. ISBN 978-92-79-07773-9.
- [6] EVROPSKÁ KOMISE. Grundtvig Adult Education: Mobility creates opportunities – European Success Stories. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008. 24 s. ISBN 978-92-79-07765-4.
- [7] EVROPSKÁ KOMISE. Leonardo da Vinci: Mobility creates opportunities – European success stories. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008. 32 s. ISBN 978-92-79-07761-6.



## Internetové zdroje:

- [8] Národní ústav odborného vzdělávání. *Vzdělávání v EU* [online]. 2010 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.nuov.cz/vzdelavani-v-eu>>.
- [9] SMÉKALOVÁ, L. *Vzdělávací politika EU a srovnání trendů vzdělávacího systému ČR se zeměmi EU Paidagogos* [online]. 2004 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://old.paidagogos.net/15/2.html>>.
- [10] Bologna process. *Towards the european higher education ares* [online]. 2007 [cit. 2011-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.bologna.msmt.cz/?id=BolognaProcess>>.
- [11] Národní agentura pro evropské vzdělávací programy [online]. 2010 [cit. 2011-04-26]. Comenius. Dostupné z WWW: <[http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project\\_folder\\_id=19&](http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=19&)>.
- [12] Národní agentura pro evropské vzdělávací programy. *Gruntvig* [online]. 2010 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <[http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project\\_folder\\_id=63&](http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=63&)>.
- [13] Národní agentura pro evropské vzdělávací programy. *Leonardo da Vinci* [online]. 2010 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <[http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project\\_folder\\_id=62&](http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=62&)>.
- [14] BOUŠKA, Tomáš. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Zahajovací konference programu Erasmus Mundus II* [online]. 2009 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/predsednictvi-eu-2009/zahajovaci-konference-programu-erasmus-mundus-ii>
- [15] Národní agentura pro evropské vzdělávací programy. *Erasmus Mundus II* [online]. 2010 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <[http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project\\_folder\\_id=386&](http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=386&)>.
- [16] Obchodní akademie a VOŠ Valašské Meziříčí. *Studijní obory* [online]. 2010 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.oavm.cz/index.php?page=5>>.

- [17] Obchodní akademie a VOŠ Valašské Meziříčí. *Higher Professional School at Business Valasske Mezirici*[online]. 2010 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.oavm.cz/erasmus/index.html>>.
- [18] Obchodní akademie a VOŠ Valašské Meziříčí. *Výroční zprávy* [online]. 2010 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.oavm.cz/index.php?page=15>>.

### **Interní zdroje:**

- [19] CZ LLP-Erasmus, Final Financial Accounts – Staff Mobility for Training 2004-2010

## Seznam zkratek

CEDE-FOP	Evropské centrum pro rozvoj odborného školství
EFTA/ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
ETF	Evropská nadace odborného vzdělávání
EU	Evropská unie
EUC	Erasmus University Charter
EURO	Měna eurozóny
LLP	Lifelong Learning Programme
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NAEP	Národní agentura pro evropské vzdělávací programy
OAVM a VOŠ	Obchodní akademie a VOŠ Valašské Meziříčí
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠB-TUO	Vysoká škola Báňská-Technická univerzita Ostrava

# Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

## Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména § 35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 - školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 5. května 2011

.....  
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Lešná 3

756 41 Lešná

## **Seznam tabulek**

**Tabulka č. 5.1:** Uzavřené bilaterální smlouvy se zahraničními institucemi

**Tabulka č. 6.1:** Hodnocení kvality zázemí na zahraničních institucích

**Tabulka č. 6.2:** Úroveň znalosti cizích jazyků

## **Seznam grafů**

**Graf č. 6.1:** Velikost grantu na aktivity v rámci programu Erasmus

**Graf č. 6.2:** Množství mobilit pedagogů

**Graf č. 6.3:** Podíl mužů a žen na celkových zahraničních pobytech

**Graf č. 6.4:** Délka trvání mobilit a výuky

**Graf č. 6.5:** Velikost finančních prostředků poskytnutých na mobilitu pedagogů

**Graf č. 6.6:** Čerpání prostředků z grantu na pobyt a cestu

**Graf č. 6.7:** Množství pobytů v dané zemi

**Graf č. 6.8:** Počet studentů účastnících se mobility v jednotlivých letech

**Graf č. 6.9:** Počet studentů ovládajících cizí jazyk

## **Seznam příloh**

**Příloha č. 1** Dotazník pro pedagogy (3s)

**Příloha č. 2** Dotazník pro studenty (3s)

**Příloha č.3** Základní charakteristika OAVM a VOŠ